

Aan het college van B. en W. van Zaanstad
Postbus 2000
1500 GA Zaanstad

Zaandam, 16 december 2013

Onderwerp: Ongewenste aantasting beeldkwaliteit Zaanse Schans

Geacht college,

Met voortdurende verbazing constateren wij dat het historische beeld dat beschreven is in het beeldkwaliteitplan van de Zaanse Schans steeds vaker om commerciële redenen wordt aangetast. Hoewel er contacten tussen ondernemers, stichtingsbestuur en gemeente zijn om zaken in historisch juiste vorm terug te brengen of in procedure te brengen, blijkt dat aantastingen aan beschermde monumenten zonder vergunning steeds langer in stand blijven. Wij zijn van mening dat gedogen van deze situaties niet langer geaccepteerd kan worden en dat handhaving door de gemeente geboden is. Hoewel de Stichting Zaanse Schans actief tracht de beeldkwaliteit van de omgeving te bewaken, heeft onze Vereniging, die aan de basis stond van het ontstaan van de Zaanse Schans, steeds vaker het gevoel dat het toerisme en de commercie het beeld “ver-Volendamiseren”.

Concrete aanleiding voor ons verzoek tot handhaving van de regels zijn activiteiten van ondernemers op de Zaanse Schans waarbij monumenten, zonder de benodigde vergunningen, zijn aangetast en beschadigd.

Wij noemen als voorbeelden:

- Het vergroten en aanpassen van vensters en het plaatsen van een verhoogd uitgiftepodium aan de gevel bij het beschermde gemeentelijk monument pakhuis De Lelie om een uitgifteopening voor ijsverkoop te maken. De nieuwe detailleringen van de ramen zijn historisch en technisch niet passend is bij de aard van het monument. Onderstaand zijn foto's voor en na de ingreep weergegeven.

- Het aanbrengen van schreeuwerige en engelstalige reclame-uitingen aan een historisch evenwichtige gevel en het plaatsen van raampanelen waarbij het historische beeld ernstig wordt aangetast en het uiterlijk geen enkel respect toont voor het monument en haar omgeving. Het betreft hier het bouwwerk links naast de Walvis, een beschermd rijksmonument. Ook hier is het effect met foto's van de oude en de nieuwe situatie te illustreren.

- Het onlangs plaatsen van een schutting in een detaillering en materialisatie die niet oorspronkelijk is en afbreuk doet aan de oorspronkelijk historisch verantwoorde vormgeving. Het betreft hier een tuinafscheiding bij het beschermde rijksmonument restaurant De Walvis.
- Het, vorig voorjaar reeds, bestraten van een voortuin met klinkerpad, links naast de Walvis, waarbij de tuin is verwijderd en met moderne betonklinkers is bestraat t.b.v. een buitenterras. Toezeggingen over aanpassing worden niet nagekomen.

Wij begrijpen dat het evenwicht tussen in stand houden van een historisch beeld en commerciële uitbating precair is. Maar voor beide belangen is het noodzakelijk de monumentale kwaliteit te bewaken. Die vormt immers de aantrekkingskracht van het gebied. Het bestuur van de Zaanse Schans geeft er blijk van deze twee belangen te zien en streeft naar onze waarneming naar win-situaties. En die zijn met wat inspanning regelmatig goed te realiseren.

De wijze waarop momenteel door ondernemers met hun monumentale omgeving wordt omgegaan vormt echter een eenzijdige en steeds verdergaande aantasting van het precaire evenwicht. Deze aantastingen en vernielingen zijn in strijd met de Monumentenverordening; er is geen vergunning voor aangevraagd, zoals verplicht is onder de Monumentenwet. Daarmee wordt de grens overschreden.

Het is ons bekend dat het bestuur van de stichting Zaanse Schans heeft geprobeerd om als eigenaar van De Lelie via de juridische weg de huurder/erfpachter te verplichten de aangebrachte schade te herstellen. Dat is tot op heden helaas door de rechter geblokkeerd. Voor ons is dat reden om nu de gemeente aan te spreken, die immers heeft toe te zien op de handhaving van de Monumentenverordening en de Monumentenwet.

Het bestuur van de vereniging Zaanse Erfgoed verzoekt u dringend om op te treden tegen deze vernielingen en deze onverwijld te laten herstellen of de veroorzaker er een vergunning voor te laten

aanvragen, waarover het bestuur van de stichting Zaanse Schans en de gemeentelijke Monumentencommissie advies dienen uit te brengen.

Wij verzoeken u een besluit over ons verzoek te nemen en ons dit mede te delen.

Namens het bestuur van de vereniging Zaans Erfgoed,

Piet Oudega,
Voorzitter.

Kopie:

- Wethouder J. Olthof
- Monumentenzorg, Joost van den Ham
- Voorzitter Monumentencommissie
- Voorzitter Stichting Zaanse Schans

Correspondentieadres:

Winnie de Wit,

Marskamp 19

1566 GE Assendelft

winniedewit@Zaanserfgoed.nl